

HELENA SZMUNESS

ur. 1948; Kemerowo, Rosja

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", życie codzienne, Marzec 1968, emigracja, wyjazd z Polski

Kierunek emigracji

Wszyscyśmy oficjalnie wyjeżdżali do Izraela, bo tylko w ten sposób można było dostać ten dokument podróży. I to się deklarowało w jakiejś ambasadzie zachodniej, nie pamiętam czy w holenderskiej czy coś takiego, bo Izrael nie miał swojej ambasady. Chyba holenderskiej. Z chwilą przekroczenia granicy nasz pierwszy postój był w Wiedniu. W Wiedniu nas na dworcu spotykała jakaś pani z Sochnutu. To jest taka organizacja, która pośredniczy w emigracji do Izraela. I w tym momencie się okazywało, że połowa ludzi, która wysiadła z pociągu wcale nie ma zamiaru jechać do Izraela, tylko chce jechać gdzie indziej. Najczęściej do Ameryki. Wtedy jeszcze chyba nie było wyjazdów do Skandynawii, do Szwecji, one się zaczęły później troszeczkę, kiedy Szwecja zaproponowała, że otwiera granicę dla tych żydowskich emigrantów z Polski. Więc wtedy tylko dla bardzo nielicznych pozostawały jakieś możliwości zostania w Europie. Reszta jechała do Ameryki. Mówię o tych, którzy nie jechali do Izraela.

Mój ojciec by właściwie mieszkał chętnie w Izraelu, ale on się bał wtedy. Myśmy mieli różne idiotyczne wyobrażenia, że jak się jest w takim maciupeńkim kraiku, a kraik jest wielkości ówczesnego województwa lubelskiego, to on znowu wpada w jakieś takie getto, gdzie on nie będzie miał możliwości szerokich kontaktów ze światem naukowym. Tak to sobie wyobrażał wtedy. I ponieważ ja się też nie paliłam specjalnie, żeby jechać do Izraela, to jakoś stanęło na tym, że my chcemy jechać do Ameryki. I ja się cieszę z tego wyboru. Tylko, że wtedy te powody, dla których się podejmowało decyzje, były w dużej części oparte na naszej niewiedzy, na naszej w ogóle wielkiej ignorancji, jak świat wygląda.

Data i miejsce nagrania	2013-05-20, Londyn
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"